

פרטיות

יש לאזן בין בשמירה על פרטיותו של אדם לבין אינטרסים רלוונטיים אחרים בכל מקרה.

המשיב בבקשה לדיון נוסף הורשע בבית דין צבאי בעבירה של החזקת סם. ביום האירוע היה כלוא בכלא צבאי עקב עבירה אחרת; בלב הסוהרים התעורר חשד, כי מספר חבילות שהכילו סמים הוברחו לבית הסוהר והגיעו לידי העותר, והלה בלען והסתירן בתוך גופו. כאשר נחקר בדבר חשד זה, הכחיש את האשמה, אך קיבל את הצעתם לשתות מי מלח, מעשה שיביאו לידי הקאה; ככל הנראה לא הכיר את פעולתם החרیפה של מי המלח. לאחר שהקיא לראשונה יצאה מקרבו חבילה אחת דמוית גולה. כעת לא היה מוכן עוד להתנסות שוב בשתיית מי המלח. בשלב זה הושקה על ידי השוטרים בכוח. כתוצאה משתייה זו נפלטו שתי החבילות הנוספות, והתביעה הצבאית הגישה את שלוש החבילות כראיות במשפט. השאלה המרכזית היא אם המעשה הנ"ל נכנס לגדר פגיעה בפרטיות כאמור בחוק הגנת הפרטיות, וליתר דיוק אם השקיה במי מלח היא בגדר "הטרדה אחרת" כמוגדר באותו חוק.

השקייתו של המשיב במי מלח בכוח, כאשר השוטרים פותחים את פיו ואינם מאפשרים לו לפלוט את המים, היתה מעשה בלתי חוקי ובתור שכזה אסור. למעשה אלים זה לא היה יסוד בחוק כללי כלשהו, והמעשה גם לא היה מעוגן במערכת הנורמות החוקיות המיוחדות החלות על המשיב עקב היותו חייל.

לעניין חוק הגנת הפרטיות, הוא איננו חל על פרשה כגון זו שבפנינו. הסעיף המגדיר "פגיעה בפרטיות" כבילוש וכהתחקות העלולים להטריד אדם או כהטרדה אחרת, אינו מכוון לפרוש מצודתו על מעשה התקיפה שתואר לעיל או על מעשה עבירה אחר, שכרוך בו שימוש באלימות, המבוצע תוך כדי חיפוש בכוח במתקן כליאה. אין המדובר בבילוש או בהתחקות העלולים להטריד. המונח "הטרדה אחרת", כולל במילה "אחרת", את ההפניה החוזרת המפורשת אל המילים "בילוש" ו"התחקות" שקדמו לו. נוצרה גם זיקה ניסוחית מיוחדת בין המילים "העלולים להטרידו" הצמודות לבילוש ולהתחקות, לבין "ההטרדה האחרת".

חוק הגנת הפרטיות בא ליצור ולגדור גדרות חדשים ולא היה צורך בו כדי שישוב ויגדיר מעשי עבירה קיימים כמעשים אסורים. אין לגלות כל הגיון בכך מדוע ירצה המחוקק לנקוט דרך עקלתון, לפיה ייטמעו כל מעשי העבירה או כל מעשי האלימות בתוך מעשה אחד המכונה "הטרדה". ההוראה שבחוק מבקשת להפוך את הפגיעה בפרטיות לבלתי כדאית, שכן חלק מכריע מן המעשים הפוגעים בפרטיות נעשים אך ורק כדי לאסוף חומר על ענייניו הפרטיים של אדם, כדי שזה ישמש לאחר מכן חומר ראיות במשפט עימו.

סיכול האפשרות להשתמש בחומר שהושג כראיה ימנע ממילא את ביצועה של הפגיעה בפרטיות אשר כאמור, ללא יכולת השימוש היא חסרת תועלת. לא כן הדבר לגבי מעשי האלימות לסוגיהם. ביצועם לשם השגת ראיות נעשה אך באחוז שולי מסך כל מעשי האלימות השונים. ברוב המכריע של מעשי האלימות העילה והרקע אינם קשורים כלל לאיסוף ראיות; הסעיף הוא ההופך את מעשה הפגיעה בפרטיות לבלתי כדאי. הוא לא יהפוך את מעשי האלימות לסוגיהם לבלתי כדאיים. עתירת המדינה מתקבלת.

הערת העורך: יש לשים לב לכך שהנאשם הסכים לשתות את מי המלח מלכתחילה, כלומר מדובר בראיות שהשלב הראשון באירוע שבו הושגו, היה כדן.

המערערת היא חברה ציבורית. מר גרשון רוזוב, שנפטר טרם הגיע דיון זה לסיומו, כיהן כנשיאה וכיו"ר הדירקטוריון. בשנת 1990 הוגש כתב אישום נגד רוזוב ושבעה אחרים, על שימוש במידע פנים בניגוד לחוק ניירות ערך. ביום 31.5.92 הגיש סניגורו של רוזוב חוות דעת רפואית בדבר מצבו בריאותו, ובהסתמך עליה ביקש להפסיק את ההליך. על בסיס האמור החליט בית המשפט על הפנייתו של רוזוב לבדיקת הפסיכיאטר המחוזי. כעבור זמן קצר פנתה הרשות לניירות ערך אל החברה, ודרשה ממנה להסביר כיצד מתיישבת כהונתו כחבר הדירקטוריון כנשיא, עם מצבו הנפשי המתואר (להלן: "ההחלטה הראשונה"). בתגובה טענה החברה, כי האבחנה בחוות הדעת הרפואית אינה סופית, אולם למחרת פירסמה הודעה על יציאתו של רוזוב לחופשת מחלה. ביום 15.6.92 התבקשה החברה על ידי הרשות לפרסם דו"ח מיידי נוסף, לעניין מצבו הנפשי (להלן: "ההחלטה השנייה"). בתגובה לדרישה האמורה הגישה החברה ערעור על החלטת הרשות, ואז פרש רוזוב מתפקידיו. בחוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי נאמר, כי רוזוב סובל מתהליך דמנטי מתקדם, ובמצבו הנוכחי אינו מסוגל לעמוד בדין ולשאת בעונש.

לחובת הגילוי שלוש תכליות: לספק מידע למשקיעים; להרתיע בעלי כוח בחברה מפני התנהגות חריגה העלולה לפגוע בחברה; ולבסס שוק יעיל לניירות ערך. אך חובת הגילוי אינה חובה מוחלטת, ויש לאזנה עם אינטרסים אחרים, כולל הזכות לפרטיות. בעיני המשקיע הסביר מידע מהותי הוא כי רוזוב חלה במחלה דמנטית מתקדמת, ככל הנראה אלצהיימר, וכי מחלתו התפתחה במשך תקופה ממושכת, גם לאור העובדה שעל אף מצבו המשיכה החברה להגיש דו"חות בחתימתו. ההנהלה התירה ביודעין למי שאינו בריא בנפשו לאשר את דו"חות החברה, ולא מצאה לנכון להעביר מיוזמתה את רוזוב מתפקידיו, עד ליציאתו לחופשת מחלה בעקבות פנייתה של הרשות.

לעניין ההבדל בין שתי ההחלטות, מה שנדרשה החברה לפרסם בהחלטה הראשונה מגלה טפח ומכסה טפחיים. אל הנתונים שכבר פורסמו היה נוסף פרט בדבר קיומה המתמשך של המחלה, שלא צצה כאירוע פתאומי, ועל החמרתה. אין היא מבהירה כי מדובר במחלה נפשית, ומה טיב הבדיקה עליה הורה בית המשפט.

בענייננו קם לרוזוב, עם מתן ההחלטה הראשונה אינטרס בסופיותה של החלטה זו. השאיפה להקנות יציבות ליחסיו של האזרח עם הרשות ולהגן עליו מפני שינויים שרירותיים של עמדתה, הם שעומדים ביסוד האינטרס האמור. רוזוב לא פעל על פי ההחלטה, שהיא מסוג ההחלטות שציות להן והגשת ערעור עליהן אינם עולים בקנה אחד. אל הטעות החמורה מתלווה גורם נוסף, הוא הזמן הקצר שחלף בין שתי ההחלטות.

בהסכימו לקבל עליו את התפקידים המרכזיים בחברה, יש לראות את רוזוב כמי שוויתר על פרטיותו, ככל שהיא נוגעת לפרטים המהווים מידע מהותי ל"משקיע הסביר". יש לפרוס בפני המשקיעים רק את הפרטים המהותיים, בלי שיינתן פירסום לפרטים שצנעת הפרט יפה להם, ושאי פירסומם לא יעוות את תמונת המצב הרלבנטית להם, ולא מעבר לכך.

הערעור מתקבל במובן זה שתושב על כנה החלטתה השניה של הרשות בדבר פירסומו של דו"ח מיידי על ידי החברה. ואילו דין החלטתה הראשונה של הרשות להתבטל.

הרב עובדיה יוסף הוא נשיא מועצת חכמי התורה, שהיא הגוף העליון של תנועת ש"ס, המיוצגת בכנסת וחברה בקואליציה. הוא מתגורר בבית משותף בירושלים, שבו הוא לא מקיים בקביעות דיונים ציבוריים. העותר ביקש לקיים אסיפה מול הבית.

קיום אסיפה, תהלוכה או משמרת צמודה (PICKETING) היא מזכויות היסוד של האדם בישראל. אירועים אלה מתאפיינים, בין השאר, בכך שהמשתתף בהם מקיים נוכחות פיזית במקום הביטוי, שעשויה לפגוע, מטבע הדברים באינטרסים ובערכים של אחרים, בין השאר בסדר הציבורי, בזכות לקניין או בפרטיות.

הזכות החוקתית לפרטיות משתרעת בין השאר על זכותו של אדם לנהל את אורח החיים בו הוא חפץ בד' אמותיו. בכך מהווה הזכות לפרטיות את תחילתה של החירות. זכות זו מותחת את הקו בין הפרט לבין הכלל, בין "האני" לבין החברה. וכשם שכל דבר בזכויות האדם מחייב את חופש הביטוי, שום דבר בזכויות האדם אינו מחייב לשמוע דיבור בלתי רצוי. בצד זכויות אלה של הפרט עומד האינטרס הציבורי. בלא סדר ציבורי לא ניתן להבטיח זכויות אדם. נוסחאות האיזון משתנות על-פי הערכים המתחרים.

האיזון הראוי הוא ביחס בין זכותו של אדם לקיים אסיפה בשכונת מגורים, לבין זכותם של איש

ציבור ושכניו לפרטיות ולאינטרס הציבורי בקיום הסדר הציבורי. לעתים דווקא אזור מגורים עשוי לשמש מוקד אפקטיבי להבעת אותה דעה. אולם איש הציבור זכאי אף הוא לפרטיות. זכותם של אישי הציבור היא לשמור לפחות חלק מחייהם מחוץ לאמצעי התקשורת. גם שכניו של איש הציבור זכאים להגשמת זכותם לפרטיות; העובדה שבשכנות להם מתגורר אדם בעל תפקיד ציבורי אינה צריכה לשלול זכותם זו.

האיזון עשוי להשתנות אם ביתו הפרטי של איש הציבור משמש גם לפעילותו הציבורית. המקרה הקיצוני הוא זה של מעון מגורים רשמי. מעון זה משמש סמל לכהונה ובו מבצע איש הציבור את פעילותו הציבורית והפרטית גם יחד בלא כל אפשרות של הפרדה. בשל ייחוד זה של המעון הרשמי, יש להתייחס אליו בדרך כלל כאל מבנה ציבורי. מקרה ביניים הוא זה בו איש הציבור מקיים פעילות ציבורית מסויימת גם במקום מגוריו. מקרה מיוחד הוא זה שבו משמשת דירתו הפרטית של איש הציבור חלקית גם לפעילותו הציבורית. עם זאת, דירה זו מצויה בבית מגורים, בו גרים דיירים נוספים שבינם ובין הפעילות הציבורית אין ולא כלום.

יש צידוק בחברה דמוקרטית לדרוש ויתור מה על הפרטיות של דייר בשל העובדה ששכנו הוא איש

ציבור. אילו ביקש העותר לקיים באופן חד-פעמי תהלוכה אשר תעבור ליד ביתו של הרב עובדיה

יוסף ושכניו, היה מקום לאשר זאת, כפוף למגבלות של זמן ואמצעים. תהלוכה החולפת על פני

הבית פוגעת באופן מועט בפרטיות, ממש כקיום חד-פעמי של משמרת צמודה עם מספר קטן של משתתפים.

אך העותר מבקש לקיים "אסיפה צמודה", ולשתף בה כמאתיים וחמישים איש, תוך שימוש בבמה ובשני רמקולים במשך שעתיים. יתכן, כי אילו היתה אסיפה זו אירוע בודד בלא שנתקיימו בעבר משמרות צמודות, ניתן היה לאשרה, כפוף להגבלות מסויימות. אולם האסיפה המבוקשת באה על רקע העובדה כי ליד הבית מתקיימות זה זמן רב משמרות צמודות. בנסיבות אלה נדחית העתירה.

המשיבים פנו בבקשה לרשום מאגר מידע על המחאות שלא כובדו. הרשם סרב לבקשתם, מתוך נימוק שהמאגר ישמש מסווה למטרה בלתי חוקית, כלומר לפגיעה בפרטיות. ערעורם לבית המשפט המחוזי התקבל, ומכאן ערעור זה מטעם המדינה.

שיקול דעתו של הרשם באם לסרב לרשום מאגר פלוני הינו מצומצם, ולמעשה העילה היחידה לסירוב היא יסוד סביר להנחה שהמאגר ישמש מסווה לפעילות בלתי חוקית, כולל מקרים בהם דרך איסוף המידע נגועה באי-חוקיות.

המשיבים מתכוונים להפיץ חוברת שבה ירוכזו פרטיהם האישיים של מושכי השיקים והמחאות, סכום השיק שלא כובד ויתר פרטי השיק, סיבת אי הפירעון, ואופן הטיפול בגביה. אמנם המשיבים עושים שימוש במידע בדיוק למטרה שלשמה הוא נמסר להם, אולם יש לבדוק גם האם מסירת המידע מבעלי העסקים למשיבים מהווה פגיעה בפרטיות. מדובר כאן בהתנגשות בין האינטרס של מושכי השיקים, לבין העניין הציבורי הקיים בייעול אכיפת החוק בהקשר של גביית כספים.

אין די בעובדה ששיק לא כובד בכדי שהדבר יהווה עבירה פלילית, אלא יש צורך בקיום יסוד של ידיעה, כי אמנם השיק לא יכובד בכדי שתתגבש העבירה; ישנם מצבים רבים בהם שיק אינו נפרע על-ידי הבנק בשל טעות טכנית כלשהי. המחוקק יצר הסדר מפורט המתמודד עם הבעיה באמצעות חוק שיקים ללא כיסוי, שממנו ניתן ללמוד על האיזון הראוי. תנאי להגבלת חשבון הוא שבמשך שנים-עשר חודשים סורב פרעונם של לפחות 10 שיקים. את שם בעל החשבון ניתן לפרסם רק במקרים בהם הוגבל בנסיבות מחמירות; מאגר המידע המופעל על-ידי המשיבים איננו מקיים דרישות אלו. די בכך ששיק אחד של לקוח לא כובד בכדי ששמו יועבר על-ידי מי מהסוחרים למשיבים ועלול להופיע ברשימה אשר תופץ. בנוסף, יחד עם פירסום עובדת אי כיבוד השיק עשויים להיכלל במאגר גם פרטי מושך השיק, שאין להם כל רלבנטיות לצורך השגת המטרה הרצויה.

נראה שקיום המאגר כמתוכנן אינו תואם את האיזון הרצוי. רבים הם המקרים בהם מסרב בנק לכבד שיק, בשל אי הבנות או משגים וללא אשמה מצד הלקוח. כתוצאה מכך נוצר מצב, בו אינו קיים כיסוי לשיקים המוצאים על-ידו, והוא כלל אינו מודע לכך. קיימת גם השפעה הגוברת והולכת של שילוב המידע של מחשבים שונים, במישור הלאומי ואף הבין-לאומי. כך עשוי פירסום שמו ויתר פרטיו של אדם במאגר מידע בגין שיק מסויים שלא כובד, לגרום להכללתו בעשרות רשימות שונות בארצות רבות, ולהסב לו נזק בלתי משוער.

קשה לראות איך ניתן לתקן את הנזק הנגרם למושכי השיקים אם יצא בגורלם להיכלל ברשימה מסוג זה הנמסרת לכל דורש. קשה להניח כי יהיה באפשרות המשיבים להבטיח כי המידע שיגיע לידיהם הינו מדויק. המידע מוזן בעקבות המידע שנמסר על ידי הסוחרים ויתר בעלי העסקים, ואין למשיבים אמצעי לאמת שהמידע אכן מדויק ומלא; ומנגד גם אין כאמור אפשרות סבירה למושכי השיקים אליהם מתייחס המידע, לבקש את תיקונו, מאחר שלמעשה אין להם דרך לדעת מראש על קיומו והפצתו. הערעור מתקבל.

המשיב פנה אל משרד הרישוי בפתח-תקווה, ואמר בפנייתו כי חברות מסויימות להשכרת רכב שיעבדו לזכותו כלי רכב. הבנק ביקש לדעת מי הבעלים הרשום של הרכב, האם היו קיימים שיעבודים כלשהם על כלי הרכב, והאם היו להם תאונות דרכים. משרד הרישוי סירב לבקשה למסור נתונים בהישענו על הוראותיו של פקודת התעבורה.

החוק אינו כולל חובה של רישום משכונות על רכב אצל רשות הרישוי, למרות שזה המקום הנוח ביותר מבחינה מעשית לקיבוצו של המידע הנוגע לכלי רכב, אלא בלשכת רישום המשכונות. אך גם בהיעדר הסדר בחוק או בתקנות נרשמים כיום משכונות ועיקולים לרוב במשרד הרישוי, והפניה למקור מידע זה עשויה להיות מועילה גם בהיעדר חיקוק.

אשר לזכות לקבל מידע, יצרה פקודת התעבורה הוראה כללית בלבד. אין זה, למשל, ברור מדוע פרט למועצה הלאומית למניעת תאונות וגורמי הביטוח, זכאי עורך דין המייצג לקוח לקבלת מידע רק כאשר הדבר נחוץ לצורכי הליך משפטי, ולא לצורכי החלטה בעניין עריכת חוזה או נסיבות דומות, שאינן צופות דווקא פני הליך משפטי אלא אולי באות למנוע אותו מראש. אשר לפרטי המידע, לא מחוור מדוע לא ניתן לבקש קבלת מידע על עיקולים או שיעבודים ומהו האינטרס הציבורי או האחר אשר אותו באים להבטיח, כאשר אין מסייעים בגילוי של מידע על שיעבודו או עיקולו של כלי רכב. יהיה הדבר אשר יהיה, אין בכך כדי לפתור את הבעיה הניצבת בפנינו בשלב הנוכחי.

חוק הגנת הפרטיות דן במסירת מידע או ידיעות מאת גופים ציבוריים. אגף הרישוי הוא גוף ציבורי בהוותו חלק ממשרד ממשלתי, והרישום שמתנהל על ידיו הוא בגדר מאגר מידע. המונח "מידע" מתייחס, לכאורה, רק לנתונים לגבי אדם; אולם יש לפרש את המונח "מידע" על פי מטרתו של החוק, כלומר גם לנתונים היכולים להיות מופקים ממאגר שאיננו בנוי על רישומים הממויינים על בסיס פרסונלי.

הרשות למסור מידע טומנת בתוכה את חובתו של הגוף הציבורי למסור את המידע. כאשר מסורה בידי גוף של המינהל הציבורי הסמכות לפעול פעולה לבקשת אזרח, אין הוא רשאי לסרב לבקשה בהיעדר טעמים היכולים לשמש כבסיס לכך, כגון מניעת מעשה מירמה. מאחר והחוק מתיר מסירת מידע אשר לגביה ניתנה הסכמה, קמה ועולה ממילא חובתו של הגוף הציבורי להיענות לה אם אין בידי טעמים חוקיים לסירוב.

יש להסיק מעצם ההסכמה לעריכת משכון ולרישומו כי מתלווה לכך גם הסכמה להעניק רשות למסירת מידע. המישכון משקף התקשרות חוזית שביטוייה ברישום הבא להעמיד כולי עלמא על החבות הרובצת על הנכס. ההסכמה למסירת המידע על המישכון טמונה איפוא בעצם ההסכמה ליצירתו.

היעדר הוראות מפורשות בחוק בעניין מסירת מידע לגבי עיקול או משכון אין בו כדי להניח את הדעת, ואין בו כל הגיון של הגנה על הפרטיות. מי שלא יוכל לדעת אם רכב מעוקל או ממושכן, לא יהיה מוכן לתת אשראי המובטח על ידי שיעבוד, ולכן ניתן היה לקבוע הרשאה ישירה לבעלי עניין לגיטימי במידע. המסקנה היא, כי מאגר מידע שבידי רשות הרישוי איננו נותן לאזרח כיום את מלוא התועלת אשר אותה ניתן היה להפיק ממנו, בלי לפגוע בעקרונות של הגנת הפרטיות. הערעור נדחה.

זהו ערעור על החלטת רשמת מאגרי המידע, לפיה היתה נכונות לאשר בקשת המערערים לשמירת מידע במאגר מסחרי כללי ומאגר יחודי לבעלי עסק ספציפיים בתנאי של הגבלה לשנה. המערערת היא חברה אשר בבעלותה מאגר מידע הקרוי "צ'ק-מסטר", הכולל מידע בדבר המחאות שלא כובדו. המידע שנכלל במאגר מתקבל הן מבנק ישראל באשר לחשבונות מוגבלים, והן ממידע שניתן על ידי בעלי עסקים. אלה משתמשים במידע באמצעות הקשת מספר תעודת הזהות של מושך השיק או באמצעות הקשת מספר החשבון.

לעניין משך הזמן הראוי לשמירת מידע במאגר מידע הכללי מסחרי, המידע בראש פרק זה נרשם לאחר חזרת שני שיקים משני עסקים שונים. התנאי להזנת המידע למאגר היא החתמתו של מושך השיק, לפיה, הוא מסכים כי פרטיו יוכנסו למאגר, אם השיק יחזור בשל חוסר כיסוי, לאחר שבעל העסק הציב בכניסה שלט המיידע את הלקוחות על כך. עם פרעון החוב נמחק המידע הנוגע ללקוח מן המחשב. בנסיבות אלה אין מקום להגבילם לפרק זמן של שנה כהחלטת המשיבה. יש בגישת המשיבה משום הגנת יתר על עוברי עבירה.

לא תיפגם מידת האיזון הראוי, אם יאגרו מידע על אותם מושכי שיקים ללא כיסוי בפרק זמן של שנתיים. מול הזכות לפרטיות של מושך השיק ללא כיסוי וזאת לאחר שהסכים מראש ששמו יכלל במאגר, קרי, הסכים לוותר על הגנת החוק, עומדת זכות הקניין של בעלי העסק, שאף היא זכות יסוד. מסגרת הזמן שקבעו המערערים, פרק זמן של שנתיים, מבטאת את האיזון הנכון שבין הזכות להגנה על הקניין לבין הזכות להגנה על הפרטיות.

לעניין משך הזמן לשמירת מידע חשבון "מוגבל לשעבר", בנק ישראל מפרסם מספרי חשבונות מוגבלים לפרק זמן של שנה, מסיבה זו קבעה המשיבה שאין מקום לאגור מידע זה מעבר לתקופה של שנה. לאחר פרסום המידע, הוא הופך לנחלת הכלל. התהליך של הגבלת חשבון הוא תהליך ארוך וממושך, ולמי שהוגבל יש זכות ערעור. לאחר שממצאים את כל ההליכים ובנק ישראל מפרסם את מספרי החשבונות המוגבלים הרי שאין מקום לנהוג באיננות יתר ולהגביל את המאגרים בפרק זמן זהה לזה של בנק ישראל. הדרגה החמורה ביותר בחוק שיקים ללא כיסוי היא: מוגבל בהגבלה חמורה, שמשמעה כי כבר בעבר החשבון היה מוגבל. עד שלוש שנים ניתן להכריז על לקוח מוגבל חמור אם חזר לסורו. ועל מה ולמה ייהנה העבריין ויפיל בפח בעלי עסקים בין לבין?

התקופות שקובע המחוקק הם בהעדר הוראה אחרת של ביהמ"ש, שרשאי להטיל תקופת הגבלה ארוכה מזו הקבועה בחוק ובלבד שלא יעלה על חמש שנים. מכאן שפרק זמן של שנתיים במאגר המסחרי והבקשה לאגור "מוגבלים לשעבר" אינם קלוטים מהאוויר. באופן פרדוקסלי המערערים שומרים על חירותו של מושך השיק העבריין, בכך, שמסרבים לקבל שיק שלו - לאחר קבלת המידע הרלוונטי. מידת ההגינות דורשת קציבת זמן. לעניין החשבונות המוגבלים לשעבר, משפורסמו אלה בפרק זמן של שנה, אין מניעה לכלול אותם במאגר לתקופה נוספת. הערעור מתקבל בחלקו.

במסגרת חקירה סמויה בדבר קבלת שוחד ומעשי מרמה, הוציא בימ"ש השלום צו המורה לעוררת למסור לידי מצ"ח את כל תכתובות הדואר האלקטרוני של ארבעה ממנוייה, ועל כך הערר שלפנינו.

ראשית יצויין כי לא ניתן לצוות על גוף דוגמת העוררת להפוך ל"ידו הארוכה של החוק", ולבצע פעולות שונות למשך פרק זמן ממושך כמו 60 יום. לכאורה, נראה כי המדובר בפעולות הדורשות השקעת משאבים וכספים, ולא ברור מהו הבסיס החוקי לחיוב כזה. לא נראה כי ניתן לבצע הליך של "הטלת תפקיד" שעניינו ביצוע משימה - פעילה, על מנת לקדם חקירה על גוף חיצוני וביצוע חקירה מוטל על כתפי הגוף החוקר, ובהעדר אסמכתא בחוק, אין אפשרות להטיל על האזרח, ולו גם אם מדובר בחברה פרטית או ציבורית - לבצע פעולות במסגרת חקירה. יצויין עוד כי גם אם נראה בחומר שנאגר, חפץ שנתפס אגב חיפוש - ללא צו - שלא כחוק, עדיין אין בכך כדי לפסלו כראיה. בענייננו ניתן יהיה לתפוס את החומר שנאגר במחשבי העוררת, גם אם ההליך אשר הוביל לאגירתו התברר מאוחר יותר כהליך לא תקין. השאלה היא האם נסיבות הענין מצדיקות מתן צו תפיסה כמבוקש.

החוק מתיר מתן צו לתפיסת חפץ בנסיבות מיוחדות. אין ספק שהזכות לפרטיות הינה זכות יסוד חוקתית, אשר הפגיעה בה צריכה שתעשה רק לאחר שקילת כל המטרות והאינטרסים שיש בהם כדי לפגוע בזכות זו. משתמשי הדואר האלקטרוני, מצפים לשמירה על פרטיותם וכל שכן האינטרס הציבורי, המבקש לעודד שימוש חופשי בתקשורת מחשבים מודרנית, מחייב שהוראות חוק האזנת סתר יקוימו בקפדנות. כך תקויים גם תכליתו של החוק. מאידך, ריסון זה של הרשויות מפני פגיעה בפרטיות השיח בעידן של תקשורת מודרנית, אינו תמיד אפשרי, גם אם רצוי, כאשר מנגד עלול להיפגע אינטרס חיוני אחר של הציבור. נראה שיש לאשר את ההסכם של הצדדים ולקבוע כי בנסיבות העניין ולצורך קידומה של החקירה הפלילית יש מקום להיעתר לבקשה ולאפשר למשיב לקבל את החומר אשר נאגר אצל העוררת. יחד עם זאת, במידה ויוגש כתב אישום, עדיין יהיה על המשיבה לעמוד בדרישות החוק ולהוכיח כי הצורך להגיע לחקר האמת מצדיק פגיעה בפרטיותם של משתמשי האינטרנט.

המשיב, שהוא איש עסקים ומו"ל העיתון "מעריב", פנה לחוקרים הפרטיים רפי פרידן ויעקב צור, והזמין מהם האזנות-סתר לעובדי העיתון המתחרה. לאחר מכן נעצרו שניהם אולם לא מסרו את שמות מזמיני ההאזנות, וזאת גם בעקבות סכומי כסף ששילם להם המשיב. לאחר מכן מסר אחד מהם את שמות המזמינים במסגרת הסכם עד-מדינה. נפתחה חקירה כנגד המשיב, ולאחר שהוגש נגדו כתב-אישום הגיע להסדר-טיעון עם רשויות התביעה, והודה בשמונה אישומים בהאזנות-סתר ושיבוש מהלכי משפט. נגזרו עליו 18 חודשי מאסר, מתוכם שמונה חודשים לריצוי בפועל והיתרה על-תנאי. בינתיים הוגש כנגד המשיב כתב-אישום נוסף שבו יוחסו לו בין השאר, עבירות של ניסיון לקשירת קשר לביצוע רצח, שיבוש מהלכי משפט, הפרת אמונים ורישום כוזב במסמכי תאגיד, ומתן שוחד. בא כוחו טען כי היה קורבן לסחיטה בידי החוקרים הפרטיים. במסגרת הסדר טיעון הודה המשיב בחלק מן האישומים. לפי הסדר-הטיעון דרשה המדינה להטיל על המשיב עונש של 36 חודשי מאסר. בית המשפט קיבל את הסדר הטיעון, אולם גזר על המשיב עונש של 25 חודשי מאסר וקנס. על גזר-דין זה ערערו שני הצדדים לפנינו.

אין לייחס לדרישתו של פרידן לתשלום כספים עבור שתיקתו ועבור מסירת הקלטת המפלילה משקל רב לקולא. לנוכח העוצמה הרבה שהייתה בידי המשיב - בשל מעמדו כבעלים של עיתון חשוב, קשריו, ועושרו הרב שאיפשר לו לשכור את טובי עורכי-הדין - היו פתוחות בפניו דרכים למכביר לטפל בסחיטה. למרבה הצער, בחר המשיב לנצל את עוצמתו כדי לשבש את מהלכי משפטו הראשון, שבו גם הואשם בעבירה של שיבוש מהלכי המשפט.

העונש ההולם התנהגות פלילית רצידיביסטית זו הוא, ללא ספק, מאסר לתקופה ממושכת. אלא שהמדינה הגיעה להסדר-טיעון במשפטו של המשיב, והמדינה היא שהציבה את גבולותיו, בהסכימה לטעון להטלת עונש, שהגם שהוא עצמו מתון, היה בו מבחינתה כדי לקבוע את הדרגה המקסימלית של הענישה. טווח הענישה המוסכם בין הצדדים היה 21 חודשי מאסר, ובית-המשפט המחוזי, בגזרו את הדין, צמצם את הפער ל-11 חודשים מהעונש שהתביעה ביקשה ול-10 חודשים מהעונש שהמשיב הסכים לו. הסדר-הטיעון אומץ עלידי בית-המשפט המחוזי, ולא נטען בפנינו שנפל בו פגם כלשהו. על-רקע זה, העונש שהוטל - שהוא בגדר הסדר הטיעון - אינו מצדיק את התערבותו של בית-משפט זה. שני הערעורים נדחים.